

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [ES Ir Nacionalinės Teisės Sistemos](#) > [Bendrieji Nacionaliniai Teismai](#) Austria

Bendrieji nacionaliniai teismai

Turinį pateikė
Austrija

Austrija

Šiame skyriuje sužinosite apie bendrosios kompetencijos teismus, Austrijoje nagrinėjančius civilines ir baudžiamąsias bylas.

Bendrosios kompetencijos teismai. [vadas]

Bendrosios kompetencijos teismų sistema yra keturių lygmenų. Šiuo metu (2023 m. kovo mėn.) teismo bylas gali nagrinėti šie teismai:

- 113 apylinkės teismų (*Bezirksgerichte*);
- 20 apygardos teismų (*Landesgerichte*);
- 4 aukštesnieji apygardos teismai (*Oberlandsgerichte*);
- Aukščiausiasis Teismas (*Oberster Gerichtshof*).

Nuo 2013 m. pradžios apylinkių teismų skaičius palaipsniui sumažintas nuo 141 iki 113 (2023 m. kovo 1 d. duomenimis), sujungus ir kai kuriais atvejais įsteigus naujus apylinkės teismus Aukštutinės Austrijos, Žemutinės Austrijos, Štirijos, Zalcburgo, Tirolio ir Burgenlando apylinkėse.

Prokuratūrų paskirtis – ginti viešąjį interesą baudžiamosiose bylose; prokuratūrų sistema tokia:

- 16 prokuratūrų (*Staatsanwaltschaften*);
- Centrinė kovos su ekonominiais nusikaltimais ir korupcija prokuratūra (*Zentrale Staatsanwaltschaft*);
- 4 aukštesniosios prokuratūros (*Oberstaatsanwaltschaften*);
- generalinė prokuratūra (*Generalprokuratur*).

Veikia 28 kalėjimai, kuriuose vykdomos laisvės atėmimo bausmės.

A. Teismų organizavimas: civiliniai ir baudžiamieji teismai

Pirmąja instancija ginčus sprendžia apylinkės arba apygardos teismai. Civilinėse bylose jurisdikciją turintis teismas iš esmės nustatomas pagal ginčo pobūdį (*Eigenzuständigkeit*); visais kitais atvejais ji nustatoma pagal ginčijamo ieškinio vertę (*Wertzuständigkeit*). Bylos pobūdžiui visada teikiama pirmenybė, palyginti su vertės kriterijumi.

Baudžiamosiose bylose jurisdikcija nustatoma pagal sankcijų, gresiančių už padarytą nusikaltimą, dydį.

Apylinkių teismai (pirmas lygmuo)

Apylinkių teismai yra pirmosios instancijos teismai, atsakingi už:

- civilinių ginčų, susijusių su reikalavimais iki 15 000 EUR, nagrinėjimą (*Wertzuständigkeit*);
- sprendimų dėl tam tikrų rūšių bylų, nepriklausomai nuo reikalavimo sumos (*Eigenzuständigkeit*), visų pirma šeimos, nuomos ir teismo sprendimo vykdymo bylose, priėmimą;
- sprendimų baudžiamosiose bylose, kuriose už nusikalstamą veiką skiriama tik bausda, bausda ir ne ilgesnė kaip vienų metų laisvės atėmimo bausmė arba ne ilgesnė kaip vienų metų laisvės atėmimo bausmė (pvz.,

dėl neatsargaus fizinio sužalojimo, vagystės), priėmimą.

Apygardos teismai (antras lygmuo)

Apygardos teismai, kurie civilinėse bylose taip pat vadinami pirmosios instancijos teismais (*Gerichtshöfe erster Instanz*), turi jurisdikciją:

- pirmąją instanciją nagrinėti bylas, kurios nepriklauso apylinkės teismų kompetencijai; atsižvelgiant į bylos pobūdį, nagrinėti ginčus, susijusius su branduolinės atsakomybės teise, administracine atsakomybe ir duomenų apsaugos įstatymu, taip pat konkurencijos ir intelektualinės nuosavybės bylas;
- priimti sprendimus dėl apeliacine tvarka apskųstų apylinkės teismo sprendimų.

Aukštesnieji apygardos teismai (trečiasis lygmuo)

Aukštesnieji apygardos teismai, dar vadinami antrosios instancijos teismais (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*), sudaro trečiąjį organizacinį lygmenį. Jie posėdžiauja Vienoje (apima Vieną, Žemutinę Austriją ir Burgenlandą), Graze (apima Štiriją ir Karintiją), Lince (apima Aukštutinę Austriją ir Zalcburgą) ir Insbriuke (apima Tirolių ir Forarlbergą).

Šie teismai apeliacine tvarka (t. y. antrąją instanciją) nagrinėja civilines ir baudžiamąsias bylas.

Be to, šie teismai atlieka ypatingą vaidmenį administruojant teismų sistemą. Aukštesniojo apygardos teismo pirmininkas yra vadovas, atsakingas už visų teismų, esančių jo teismo apylinkėje, administravimą. Vykdydamas šias funkcijas, aukštesniojo apygardos teismo pirmininkas yra išimtinai ir tiesiogiai pavaldus federaliniam teisingumo ministrai.

Aukščiausiasis Teismas (ketvirtas lygmuo)

Vienoje esantis Aukščiausiasis Teismas aukščiausiaja instancija nagrinėja civilines ir baudžiamąsias bylas. Kartu su Konstituciniu Teismu (*Verfassungsgericht*) ir administraciniu teismu (*Verwaltungsgericht*), jis yra vienas iš šalies aukščiausiųjų teismų (*Höchstgerichte*). Tai reiškia, kad jo sprendimų (šalies viduje) apskųsti nebegalima.

Aukščiausiojo Teismo jurisdikcija atlieka esminį vaidmenį užtikrinant vienodą teisės taikymą visoje šalyje.

Nors žemesnieji teismai nėra teisiškai įpareigoti vadovautis precedentu, paprastai jie vadovausis aukščiausiųjų teismų sprendimais.

B. Civilinių teismų sistema

Civilinė teisena gali būti skirstoma į įprastas civilines bylas, darbo bylas, komercines bylas ir ne ginčo (ypatingajai) teisenai priskiriamas bylas.

Civilinės bylos sprendžiamos taikant įprastą civilinį procesą, jei jos nepriklauso komercinių ar darbo teismų jurisdikcijai ir neturi būti nagrinėjamos ne ginčo teisenoje.

C. Apeliaciniai skundai

C.1. Apeliaciniai skundai civilinėse bylose

Įprastiniame civiliniame procese iš esmės veikia dviejų skirtingų instancijų teismai, o kiekvienoje instancijoje procesas gali vykti trimis etapais. Pirmąją instanciją ginčus sprendžia apylinkės arba apygardos teismai.

Jeigu pirmosios instancijos teismas yra apylinkės teismas, apeliacinis skundas turi būti pateikiamas apygardos teismui, kuriame sprendimą priima apeliacinis skyrius (*Berufungssenat*).

Jeigu pirmosios instancijos teismas yra apygardos teismas, apeliacinis skundas pateikiamas antrosios instancijos teismui, ir skundą nagrinėja jo apeliacinių bylų skyrius.

Antrosios instancijos teismai kompetentingi tik peržiūrėti pirmosios instancijos teismo sprendimą. Tai reiškia, kad jie iš esmės nagrinėja bylą remdamiesi tik ieškinio reikalavimais ir faktinėmis aplinkybėmis, nustatytomis

pirmosios instancijos teisme pabaigus žodinį bylos nagrinėjimą. Antrosios instancijos teismai gali išnagrinėti bylą iš esmės, t. y. patvirtinti arba pakeisti skundžiamą sprendimą. Siekdamas tai padaryti, antrosios instancijos teismas gali pakartoti arba imtis išsamesnio nagrinėjimo dėl viso ar dalies proceso, atsižvelgdamas į žemesnės instancijos teisme pareikštuose prašymuose ir pareiškimuose nustatytas ribas; arba jis gali panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir nurodyti jam iš naujo išnagrinėti bylą; arba jis gali atmesti apeliacinį skundą.

Bylose, kuriose turi būti priimamas sprendimas esminiais teisės klausimais, taip pat galima pateikti apeliacinį skundą Aukščiausiajam Teismui.

Aukščiausiasis Teismas sprendžia tik teisės klausimus, todėl priimdamas sprendimą turi remtis ankstesnėje instancijoje nustatytais faktais. Jis nusprendžia, ar, remiantis šiomis faktinėmis aplinkybėmis buvo priimtas teisingas sprendimas arba nustato, kad sprendimas yra neteisėtas arba – su tam tikrais apribojimais – kad jį priimant buvo padaryta proceso pažeidimų. Aukščiausiasis Teismas veikia ne tik kaip kasacinė instancija: jis taip pat gali nuspręsti bylą nagrinėti pats, patvirtinti sprendimą arba jį pakeisti; arba jis gali panaikinti ankstesnius sprendimus ir nurodyti pirmosios arba antrosios instancijos teismui iš naujo nagrinėti bylą; arba jis gali atmesti ieškinį.

Daugeliu atvejų sprendimą pirmąja instancija priima vienas teisėjas (ir tik bylos šalies prašymu, jei ginčo vertė yra didesnė kaip 100 000 EUR – trijų teisėjų kolegija). Antrosios instancijos teismuose bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija, o Aukščiausiajame Teisme – penki teisėjai. Kai byla susijusi su esminės svarbos teisės klausimu (pvz., nusistovėjusios teismo praktikos pakeitimu), Aukščiausiasis Teismas sušaukia 11 teisėjų išplėstinę kolegiją.

C.2. Apeliaciniai skundai baudžiamosiose bylose

Sprendimus baudžiamosiose bylose galima apskųsti tik vieną kartą.

Kai pirmąja instancija sprendimą priima apylinkės teismas, galima pateikti apeliacinį skundą, kuriuo:

- siekiama panaikinti nuosprendį, arba
- ginčyti nustatytą kaltę ir bausmės sąlygas.

Apygardos teisme apeliacinį skundą nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Jeigu bylą pirmąja instancija sprendžia vienas apygardos teismo teisėjas (taip atsitinka apygardos teismo bylose, kuriose kaltinamasis kaltinamas padaręs nusikaltimą, už kurį skiriama ne ilgesnė kaip 5 metų laisvės atėmimo bausmė, pavyzdžiui, melagingų parodymų davimas teisme), apeliaciniu skundu taip pat gali būti:

- siekiama panaikinti nuosprendį, arba
- ginčyti nustatytą kaltę ir bausmės sąlygas.

Paskui Aukštajame apygardos teisme apeliacinį skundą nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Jei pirmąja instancija apygardos teismo sprendimas priimtas teisinio išsilavinimo neturinčių patarėjų kolegijos (*Schöffengericht*) arba prisiekusiųjų (*Geschworenengericht*), apeliacinis skundas, kuriuo prašoma sprendimą pripažinti negaliojančiu, pateikiamas Aukščiausiajam Teismui. Jeigu apeliacinis skundas yra susijęs tik su bausmės skyrimu, sprendimą priima kompetentingas aukštesnysis apygardos teismas.

D. Apeliacinio skundo formos

Įprastinio civilinio proceso tvarka pirmosios instancijos teismo sprendimai gali būti apskųsti apeliacine tvarka teisės ir faktų klausimais (*Berufung*). Apeliacinis skundas teisės ir faktų klausimais gali būti pateikiamas visose bylose neteisėtumo ar neteisingo teisės aiškinimo pagrindais, o tam tikrose bylose arba kai ginčo vertė viršija 2 700 EUR – taip pat procesinių pažeidimų ar klaidingai nustatytų faktų pagrindu.

Antrąja instancija priimti sprendimai gali būti ginčijami juos kasacine tvarka apskundžiant tik Aukščiausiajam Teismui (sprendimo peržiūra). Tačiau tokiam apeliaciniam skundui, priklausomai nuo ginčijamo klausimo, taikomi įvairūs apribojimai. Iš esmės Aukščiausiasis Teismas sprendžia tik labai svarbius teisinius klausimus, o tokių klausimų buvimas yra būtina sąlyga, kad Aukščiausiasis Teismas priimtų kasacinį skundą. Bet kuriuo atveju tam tikrose bylose priimti antrosios instancijos teismų sprendimai negali būti apskųsti, kai ginčijama suma yra mažesnė kaip 5 000 EUR, o kai ginčo suma yra iki 30 000 EUR, reikia gauti antrosios instancijos teismo leidimą

pateikti Aukščiausiajam Teismui kasacinį skundą (tiesiogiai arba pateikus atskirą prašymą).

Elektroninės teisinės duomenų bazės

[Austrijos teisingumo svetainėje](#) pateikiama bendro pobūdžio informacija apie Austrijos teismų sistemą.

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, Austrijos teisingumo ministerijos svetaine galima naudotis nemokamai.

Susijusios nuorodos

[Teismų jurisdikcija - Austrija](#)

■ Paskutinis naujinimas: 11/09/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.